

System kontroli wewnętrznej w Vistula Banku Spółdzielczym

I. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

W Vistula Banku Spółdzielczym funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust.1 Prawa bankowego jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Vistula Banku Spółdzielczym oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r Prawo bankowe;
- 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) Zasad Ładu Korporacyjnego;
- 6) Innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej w sektorze Bankowym w Polsce;
- 7) Wytycznych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia (zwanej dalej Spółdzielnią)

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Funkcja kontroli jest elementem systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie.

3. Wszyscy pracownicy zaangażowani są w realizację funkcji kontroli w Banku, przy założeniu, że podział obowiązków i odpowiedzialności nie generuje konfliktu interesów, nadużyć i nie stwarza możliwości powielania błędnie realizowanych działań, dokonywania manipulacji lub zatajania niewygodnych informacji.

4. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom istotnym.

5. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
- 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, opisanych powyżej z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Vistula Banku Spółdzielczym system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) **Poziom I** (pierwsza linia obrony) – obejmujący zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) **Poziom II** (druga linia obrony) – obejmujący zarządzanie ryzykiem realizowane przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych niezależnie od zarządzania na pierwszej linii obrony oraz działalność komórki do spraw zgodności realizowanej przez Komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej;
- 3) **Poziom III** (trzecia linia obrony) – który stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Kontrola realizowana na I poziomie zarządzania.

1. Celem kontroli realizowanej na I poziomie jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nimi współpracujące i ich

bezpośrednich przełożonych oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

Kontrola realizowana na II poziomie zarządzania.

1. Kontrola realizowana na II poziomie zarządzania to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola, o której mowa w pkt. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na II poziomie zarządzania jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na poziomie I i II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku.
3. Spółdzielnia realizuje także czynności kontrolne II poziomu w stosunku do Banku w zakresie monitorowania poziomu ryzyka w ujęciu systemowym. Kontrola ta nie zwalnia Banku z realizacji czynności kontrolnych i nadzorczych w zakresie zarządzania ryzykiem.
4. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności.
5. Niezależność komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej gwarantowana jest m.in. poprzez jej usytuowanie w strukturze organizacyjnej w bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu, swobodny dostęp do Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i jej komitetów oraz do dokumentów, informacji, systemów informatycznych, niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.

Kontrola realizowana na III poziomie zarządzania.

1. Kontrola realizowana na III poziomie zarządzania to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Uczestników, a także w Spółdzielni.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach Spółdzielni działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
4. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są uregulowane w umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

II. Odpowiedzialność Organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz komórkę ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność komórce ds. zgodności i kontroli wewnętrznej oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników tej komórki.
3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności i kontroli wewnętrznej oraz Spółdzielnią w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnieni dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku lub Komitetowi Audytu, jeżeli został powołany raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust.5:
7. Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od:
 - 1) Zarządu Banku,
 - 2) Komitetu Audytu Banku,
 - 3) Komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej,
 - 4) Komórek II poziomu zarządzania Banku;
 - 5) Spółdzielni w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego;
 - 6) Biegłego rewidenta;
 - 7) Organu nadzoru
3. Rada Nadzorcza Banku dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu zarządzania, w tym corocznej adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności. Ocena dokonywana jest na podstawie:
 - 1) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym,
 - 2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
 - 3) raportów z działalności audytu wewnętrznego Spółdzielni,
 - 4) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
 - 5) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
4. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.
5. Rada Nadzorcza Banku przeprowadza ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu zarządzania, w tym coroczną ocenę adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności i kontroli wewnętrznej na podstawie opinii Komitetu Audytu.
6. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię o wynikach przeprowadzonej oceny, o której mowa w ust.3.
7. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza Politykę zgodności,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
8. Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet audytu, który działa zgodnie z odrębnymi przepisami.

Komitet Audytu

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu należy:

1. Bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej na zlecenie Rady Nadzorczej;
2. Opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej na podstawie:
 - 1) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących w tym zakresie,
 - 2) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka barku zgodności;
 - 3) raportów z działalności stanowiska/komórki ds. zgodności;
 - 4) oceny adekwatności i skuteczności III linii obrony dokonanej przez Radę Nadzorczą SSOZ BPS.

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni

1. Zarząd Spółdzielni odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej Spółdzielni, który obejmuje funkcje audytu wewnętrznego oraz zapewnienie niezależności tej funkcji.
2. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu.
3. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony.
4. Przepisy dotyczące Zarządu i Rady Nadzorczej Banku stosuje się odpowiednio do Zarządu Spółdzielni i Rady Nadzorczej Spółdzielni w zakresie odpowiedzialności za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni.
5. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Spółdzielni lub wyznaczone przez niego osoby mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów statutowych Banku.
6. Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:
 - 1) informacji przekazywanych od Uczestników, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej I i II poziomu zarządzania dokonanej przez Radę Nadzorczą,
 - 2) wyników przeprowadzonych audytów;

3) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Uczestnika.

7. Zarząd Spółdzielni informuje Uczestnika o ocenie, o której mowa w ust. 6.

8. Zarząd Spółdzielni informuje Uczestnika o rozpoznanych istotnych okolicznościach, które wpływają na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku.

9. Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza Spółdzielni uchwała szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące zarówno dla Uczestników oraz Spółdzielni.

Zarząd

Vistula Banku Spółdzielczego

Rada Nadzorcza

Vistula Banku Spółdzielczego